

WIADOMOŚCI

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

J. 131

ROK II

WARSZAWA, Kwiecień, Maj 1926 R.

Nr. 4—5

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie.
 Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie.
 Związek Polsk. Inżyn. Kolejow. Krakowskie Tow. Techniczne.
 Stow. Elektrotechn. Polskich.
 Polskie Stow. Inż. i Techn. województwa Śląskiego.
 Stow. Techników w Sosnowcu.
 Stow. Techników Polskich w Wilnie.
 Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.
 Stow. Techników w Poznaniu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Lubelskiego.

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej.
 Wołyńskie Stowarzyszen. Techników w Łucku.
 Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.
 Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.
 Związek Techników Polskich w Czestochowie.
 Stow. Techników Pomorskich w Toruniu.
 Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku.
 Koło Techników w Ostrowcu.
 Koło Techn. w Starachowicach.
 Stow. Techników w Grudziądzu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Kieleckiego.

TREŚĆ:

- Sprawozdanie Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie za rok 1925 B—14
 Sprawozdanie Komisji Międzywydziałowej przy Stow. Techn. Polsk. w Warszawie za rok 1925 B—40
 Zestawienie budżetu z Dochodami i Wydatkami Stow. Techn. Polsk. w Warszawie za rok 1925 B—43

ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5

Konto czekowej P. K. O. 5878.

Artał 1 złp. Nu- | OGŁOSZENIA: 1/1 str. 100 złp., 1/2 str.
 gr. Numer po- | 60 złp., 1/4 str. 40 złp., 1/8 str. 20 złp.,
 er potr.—1 złp. | 1/16 str. 10 złp.,
 zonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę
 przez swe Stowarzyszenia.

33

Skorowidz Źródeł Zakupu

Betoniarki

Rzewuski i S-ka 3

Biura elektrotechniczne

Inż. K. Patzer 1

Łożyska

SKF 4

Węgiel

J. Breitkopf 2

KANCELARJA STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH w Warszawie, Czackiego 3/5

posiada do rozsprzedaży następujące wydawnictwa:

- 1) Inż. K. Gnoińskiego — „Piorunochrony“ cena zł. 2.
- 2) Inż. K. Gnoińskiego — „Hygiena oświetlenia fabrycznego“
cena zł. 1.
- 3) Inż. K. Gnoińskiego — „Jak należy oświetlać mieszkanie“
cena gr. 50.
- 4) Inż. K. Gnoińskiego — „Oświetlenie pomieszczeń szkolnych“
cena gr. 90.
- 5) S. Abzółtowskiego J. Szczerskiego — „Czy potrzebne nam
lotnictwo“ cena zł. 2.
- 6) . . . — „Opis Huty Dnieprowskiej“ cena zł. 5.
- 7) . . . — „X-lecie Służby Bezpieczeństwa“ cena zł. 4.
- 8) Inż. S. K. Drewnowskiego „Rząd i Przemysł“ cena zł. 1.

UWAGA. Powyższe ceny (zniżone) tylko dla Członków Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych.

Towarzystwo Akcyjne Zakładów Elektrotechnicznych 1

Inżynier Kazimierz Patzer

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 9, tel. 19-46 i 59-26.

Adres telegraficzny: Kapatzer — Warszawa. — Rok założenia 1933.

Budowa Elektrowni. Elektryfikacja Urzędzeń Przemysłowych.

Urządzenia elektryczne o wysokim, silnym i słabym prądzie.

Dostawa wszelkich maszyn, motorów, aparatów i materiałów do powyższych urządzeń z własnych składów.

Fabryka rurek izolacyjnych i artykułów elektrotechnicznych.

Skład Fabryczny: The Morgan Crucible Co., Ltd, Londyn.

Szczotki, kontakty i uszczelnienia elektrografitowe oraz wszelkie wyroby węglowe, elektrografitowe do potrzeb elektrotechniki.

WĘGIEL DRZEWNY

SP. AKC. „HAJNÓWKA“ 2

Biuro sprzedaży:

Józef Breitkopf, Spadkobiercy

Warszawa, Jerozolimska 16, tel. 1-56

BETONIARKI

WINDY BUDOWLANE 3

TACZKI ŻELAZNE

Rzewuski i S^{KA} Fabryka
maszyn

Warszawa, ul. Ordynacka 7

S. K. F.

Szwedzkie łożyska kulkowe

Sp. z ogr. odp. 4

Warszawa, Kopernika 13 Tel. 12-41

WIADOMOŚCI ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Rok II.

Warszawa, Kwiecień, Maj 1926 r.

Nr 4-5.

SPRAWOZDANIE

z działalności Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie
za rok 1925

(sprawozdawczy 27)

Wygłoszone przez Członka Rady kol. Tadeusza Baniewicza na Ogólnym Zebraniu Członków w dniu 16 kwietnia 1926 r.

W sprawozdaniu za rok ubiegły podkreśliłmy dążność Stowarzyszenia do rozpoczęcia planowej gospodarki i rozszerzenia działalności, korzystając ze stabilizacji ogólnych warunków w kraju, która, jak się wydawało, nosiła cechy stałości.

W myśl tego w roku sprawozdawczym zostały podjęte kroki w celu uporządkowania i skonsolidowania wewnętrznego życia Stowarzyszenia i nakreślenia dróg planowego rozszerzenia jego działalności. Zadania Stowarzyszenia zostały wytknięte przez prezesa kol. Wańkowicza, w jednym z jego przemówień, jako program zbiorowej pracy techników, a zadaniami temi są: praca w obronie Państwa, podniesienie stanu gospodarczego dla utrwalenia dobrobytu, współpraca z wojskiem dla obrony kraju, wreszcie praca nad szkolnictwem zawodowym.

Dla zasięgnięcia opinii kolegów w sprawie zrealizowania tego programu zostało zwołane w dniu 7 marca roku sprawozdawczego posiedzenie prezesów wszystkich Kół i Wydziałów, na którym po wyczerpującej dyskusji została wyłoniona specjalna Komisja Międzywydziałowa. Komisji tej było poruczone naszkicowanie ogólnego programu skoordynowania, rozszerzenia i ożywienia działalności istniejących w Stowarzyszeniu organizacji technicznych oraz wypowiedzenie się o innych zasadniczych punktach działalności Stowarzyszenia, mianowicie o stosunku Stowarzyszenia do władz i społeczeństwa, o sytuacji inżynierów w wojsku i t. p.

Komisja odbyła 8 posiedzeń i rezultaty swych prac przedstawiła w obszernem sprawozdaniu. W myśl zleceń Komisji została utworzona w roku sprawozdawczym Rada Naukowo-Techniczna, jako organ, mający za zadanie organizowanie pracy techniczno-naukowej. Poza tem powstał Wydział Szkolnictwa Zawodowego w celu dania impulsu do zajęcia się sprawą szkolnictwa zawodowego, jako jednym z najważniejszych, z punktów widzenia techniki, problemów.

Zaznaczając te dodatnie objawy życia naszego Stowarzyszenia, należy jednocześnie wspomnieć, że nadzieje na trwałą stabilizację stosunków w kraju zawiodły. W drugiej połowie roku sprawozdawczego nastąpił spadek wartości złotego i załamanie się życia gospo-

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ
Warszawa
PL Jedności Robotniczej ?

darczego. Stan ten odbił się również i na Stowarzyszeniu i wyraził się w znacznie zmniejszonych wpływach ze składek.

Objaw ten zmusza Radę do największej oględności w gospodarce, tembardziej, że sprawa spłaty ciężących na gmachach Stowarzyszenia długów nie posunęła się naprzód i należy wciąż liczyć się z poważnemi z tego tytułu zobowiązaniami Stowarzyszenia.

Rok sprawozdawczy był 27 w życiu Stowarzyszenia.

W dniu 1 Stycznia 1925 roku liczba członków wynosiła 2.720 (po wykreśleniu 21 za zaległości), przyjęto w ciągu roku sprawozdawczego 205, ubyło:

a) z powodu śmierci 47

a mianowicie: Edmund Berezowski, Ernest Bobieński, Bernard Bogusławski, Julian Bolewski, Stanisław Brun, Antoni Brynk, Zdzisław Charmański, Mieczysław Ciągliński, Józef Stanisław Cwikel,

Emannuel Dąbrowski, Waldemar Engelhardt, Stanisław Falkowski, Waclaw Gay, Piotr Kazimierz Giryn, Jan Heurich, Waclaw Kowalski, Władysław Kozłowski, Waclaw Krajewski, Tadeusz Krzyżanowski, Józef Kuksz, Teofil Laśkiewicz, Michał Lubiński, Antoni Łaciński, Hipolit Łossowski, Stanisław Miller, Władysław Mojkowski, Edmund Neugebauer, Waclaw Owerkowicz, Jan Panuszewski Stanisław Podgórski, Teofil Radzikowski, Czesław Rodkiewicz, Stanisław Rudnicki, Witold Rudnicki, Tadeusz Rychter, Jan Sieklucki, Stanisław Marjan Skarbiński, Stefan Stempkowski, Julian Sykała, Eugenjusz Szretter, Kazimierz Wasilewski, Karol Wettler, Stefan Wiesiołowski, Cezary Witort, Stanisław Woźnicki, Władysław Zdanowski i Tadeusz Zieliński.

b) z powodu wykreślenia się 41

c) wykreślono za nieopłacanie składek 227

razem więc ubyło 315

W dniu 31 grudnia 1925 roku było członków 2,610 czyli mniej niż na początku roku o 110 członków.

Według miejsca zamieszkania członkowie dzielą się, jak następuje:

a) członków, mieszkających w Warszawie byłc 1.891

b) członków mieszkających na prowincji 654

c) członków, mieszkających zagranicą 10

d) członków, których adresy są nieznane 55

Razem 2.610

Z ogólnej liczby członków w końcu roku było 30 członków dożywothich, którzy albo wpłacili jeszcze przed wojną jednorazowo po rubli 300, lub też rzekli się na rzecz Stowarzyszenia poważniejszych sum, ciężących na gmachu Stowarzyszenia.

W roku sprawozdawczym przybył 1 członek tej kategorii kol. Słaboszewicz Bronisław, który rzekł się na rzecz Stowarzyszenia sumy 350 rubli złotych.

Zebrań Walnych odbyło się w 1925 roku 3: w dniach 1 maja, 6 listopada i 18 grudnia.

Zebrań w dniu 1 maja, na którym przewodniczył kol. Edward Potemski w obecności 123 członków, było poświęcone sprawozdaniu z działalności Stowarzyszenia za rok 1924. Na posiedzeniu tem podniesiono sprawę restytuowania funduszy wieczystych, utworzonych przy Stowarzyszeniu, a pochodzących z darowizn i zapisów. Uznając całą moralną doniosłość tej sprawy, zebranie wypowiedziało się jednak za odłożeniem jej zrealizowania do czasu uregulowania długów, ciążyących na gmachach Stowarzyszenia.

Następnie przyjęto do wiadomości utworzenie Wydziału Szkolnictwa Technicznego i omawiano palącą sprawę należenia oficerów do Stowarzyszenia.

Obszerniejszą dyskusję wwołała kwestja sprawozdań z odczytów piątkowych oraz udziału techników w obronie Państwa.

W końcu przyjęto przez balotowanie 98 członków.

Na zebraniu w dniu 6 listopada pod przewodnictwem również kol. Edwarda Potemskiego przy udziale 130 członków, Rada zakomunikowała skład Zarządu Wydziału Szkolnictwa Technicznego, na prezesa którego został wybrany kol. Maciej Rogowski, na wiceprezów kol. kol. Henryk Karpiński i Jan Strasburger, na skarbnika kol. Ryszard Kaszuba i na sekretarza kol. Mieczysław Kłossowski. Następnie omawiano sprawę utworzenia Rady Naukowo-Technicznej, przyczem kol. Rodowicz przedstawił program jej prac, proponowany skład i kompetencje.

W dalszym ciągu dokonano wyboru przedstawiciela Stowarzyszenia do Tymczasowej Rady Gospodarczej, zatwierdzając na to stanowisko wydelegowanego przez Radę na I-sze posiedzenie Rady Gospodarczej kol. Wańkowicza. Zatwierdzo fundację Koła Technologów Petersburskich, które przeznaczyło na fundusz żelazny nabyte przez to Koło w roku poprzednim 75 akcji Banku Polskiego, przeznaczając procenty od tej sumy w części na stypendjum dla słuchacza Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki, w części na rzecz Instytutu Naukowej Organizacji Pracy.

Dyskutowano nad sprawą należenia Stowarzyszenia do Federacji Inżynierów Słowiańskich, oraz zastanawiano się nad przesyłaniem członkom stowarzyszeń czasopism technicznych, co miało być poruszone na najbliższym Zjeździe Delegatów Zrzeszeń Technicznych.

Nakoniec przyjęto przez balotowanie 59 członków.

Na zebraniu w dniu 18 grudnia, na którym przewodniczył kol. Maciej Rogowski, przy udziale 240 obecnych, rozpatrzono i zatwierdzono budżet na rok 1926, zamykający się sumą 217.000 złotych, referowany przez kol. Telakowskiego.

Następnie zaakceptowano wniosek Rady o utworzenie Komisji Finansowo-Prawnej i omawiano inne sprawy bieżące, jak uczczenie pamięci Staszica, w związku z przypadającą w roku 1926 stuletnią, rocznicą jego zgonu. Wysłuchano sprawozdania kol. Gnoińskiego ze Zjazdu Delegatów Polskich Zrzeszeń Technicznych, który odbył się w dn. 28, 29 i 30 listopada w Wilnie.

Przyjęto regulamin Rady Naukowo-Technicznej.

Dokonano wyborów do Władz Stowarzyszenia.

Wreszcie balotowano kandydatów na członków Stowarzyszenia i przyjęto 17-tu.

Skład Rady Stowarzyszenia w roku sprawozdawczym był następujący:

kol. kol.: Tadeusz Baniewicz, Maurycy Chorzewski, Piotr Drzewiecki, Ksawery Gnoiński, Ryszard Kaszuba, Czesław Klarner, Stanisław Rodowicz, Waclaw Spława-Neyman, Kazimierz Straszewski, Edmund Telakowski, Waclaw, Wańkowicz, Franciszek Żaryn.

Zajęcia w Radzie były podzielone jak następuje:

Prezes: Waclaw Wańkowicz.

Wice-Prezesa: Maurycy Chorzewski i Ksawery Gnoiński,

Sekretarz: Tadeusz Baniewicz,

Zastępca Sekretarza: Kazimierz Straszewski,

Skarbnik: Czesław Klarner,

Zastępca Skarbnika: Edmund Telakowski,

Delegaci do Delegacji Kół i Wydziałów: Ksawery Gnoiński i Waclaw Spława - Neyman (jako zastępca),

Delegat do „Przeglądu Technicznego”: Maurycy Chorzewski,

Gospodarze: Stanisław Rodowicz i Ryszard Kaszuba,

Delegat do Wydziału Posiedzeń Technicznych: Piotr Drzewiecki,

Delegat do Wydziału Wydawnictw Technicznych: Edmund Telakowski,

Delegat do „Drukarni Technicznej”: Stanisław Rodowicz,

Delegat do Komitetu Bibliotecznego: Stanisław Rodowicz,

Rada zbierała się co drugi wtorek i odbyła w roku sprawozdawczym 24 posiedzenia, przy udziale średnio 8 członków. Na 22 posiedzeniach przewodniczył kol. Wańkowicz, na jednym kol. Chorzewski, i na jednym kol. Gnoiński.

Poza tem w pozostałe wtorki zbierało się prezydjum Rady, które odbyło 16 posiedzeń.

DZIAŁALNOŚĆ RADY.

Stosunek do Ciał Ustawodawczych i Rządu.

Specjalną uwagę poświęciła Rada wniesionej do Sejmu ustawie przemysłowej, która dotyczyła dziedzin najbardziej obchodzących techników i poddała ustawę tę szczegółowemu rozważaniu. Powzięta rezolucja była zakomunikowana sferom sejmowym i rządowym, a także ogłoszona drukiem na czerwonej kartce w „Przeglądzie Technicznym”.

Na zaproszenie Pana Ministra Skarbu Stowarzyszenie, jak to już było zaznaczone, brało udział przez swego delegata kol. prezesa Wańkowicza w posiedzeniu Tymczasowej Rady Gospodarczej przy Ministerstwie Skarbu.

Stanowisko inżyniera w obronie kraju i armji było niejednokrotnie przedmiotem dyskusji, zarówno na posiedzeniach Rady, jak i wspomnianej na wstępie Międzywydziałowej Komisji, również temu

przedmiotowi był poświęcony odczyt kol. Gnoińskiego na jednym z piątkowych zebrań. W szczególności zajmowano się sprawą utworzenia korpusu inżynierów, programem wojskowych szkół technicznych, wreszcie sprawą należenia oficerów do Stowarzyszenia. Zapadające uchwały były podawane do wiadomości Ministra Spraw Wojskowych.

Zabiegi Rady u miarodajnych władz o pozwolenie oficerom należenia do Stowarzyszenia zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem, i Stowarzyszenie nasze zostało oficjalnie zaliczone przez Ministerstwo Spraw Wojskowych do tych instytucyj, do których należenie wojskowym jest dozwolone.

Stowarzyszenie posiada swych przedstawicieli w Państwowej Radzie Elektrycznej (kol. Gnoiński) i w Państwowej Radzie Mierniczej (kol. Sawicki).

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwróciło się o opinię Stowarzyszenia w sprawie projektu prawa o tytule architekta, sprawa ta w roku sprawozdawczym nie została jeszcze załatwiona.

Żywą wymianę zdań wywołał projekt utworzenia Izb Inżynierskich, któremu poświęcono parę posiedzeń. Rada zajęła względem tego projektu stanowisko negatywne, uważając za szkodliwe tworzenie wśród techników specjalnej kasty, w przekonaniu, że jedynie osobiste zasługi i znajomość rzeczy mogą być miarodajne w życiu i karierze technika.

Będąc zapytana przez jednego z senatorów o zdanie co do reorganizacji dawnej Szkoły im. Wawelberga i Rotwanda, a obecnej Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki, Rada poświęciła tej sprawie jedno z posiedzeń, na które zaproszono również wybitnych profesorów tej uczelni. Po długiej i wyczerpującej dyskusji Rada wydała opinię, że należy utrzymać dawny charakter tej szkoły, która przez czas swego istnienia wykształciła cały szereg niezmiernie pożytecznych w przemyśle pracowników techników.

Na zaproszenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Rada brała udział w otwarciu Państwowej Szkoły Technicznej.

Stosunek do społeczeństwa i innych organizacji.

Jeśli przejdziemy do życia społecznego, to nie było chyba żadnej dziedziny tego życia, w której Stowarzyszenie nie brało udziału, czy to uczestnicząc w pracach poszczególnych organizacji, czy też wspierając je pieniężnie, czy wreszcie, biorąc udział w rozmaitych zebraniach i zjazdach.

Na pierwszym miejscu należy postawić Komitet Daru Narodowego dla Marji Skłodowskiej-Curie, do którego z ramienia Stowarzyszenia wchodzi: kol. Baniewicz i Telakowski, współpracując zarówno w sprawach ogólno-organizacyjnych, jak i specjalnie przy budowie gmachu na Instytut-Radjoleczniczy.

Uważając całą doniosłość dla Polski takiego Instytutu, Rada na budowę jego asygnowała sumę 500 złotych.

Następnie Rada brała czynny udział przez swego delegata kol. prezesa Wańkowicza w Komitecie uczczenia pamięci Staszica w stu-letnią rocznicę jego śmierci i ofiarowała na wydawnictwa Komitetu 500 złotych.

Poza tem Rada uczestniczyła w zebraniach: Związku Obrony Kresów Zachodnich, Stowarzyszenia im. Piotra Skargi w sprawie Ligi Moralności Publicznej, Zrzeszenia Polskich Stowarzyszeń Rzeczypospolitej, Instytutu Popierania Twórczości Naukowej, Ligi Żeglugi Morskiej i Rzecznej, Polskiego Zrzeszenia Gospodarczego, Ligi Niezapominajki i t. d.

Stowarzyszenie zostało zapisane na członka wzmiankowanego Polskiego Zrzeszenia Gospodarczego, mającego za zadanie propagowanie techniki polskiej na terenie wszechświatowym. Również zostało Stowarzyszenie zapisane na członka Pogotowia Ratownego, gdyż Rada uważała za konieczne przyczynienie się do podtrzymania działalności tej pożytecznej instytucji.

Stowarzyszenie brało udział w Zjeździe Gazowników i Wodociągowców, który odbył się w dniu 4, 5 i 6 maja w Warszawie w gmachu Stowarzyszenia, w Zjeździe Inżynierów Województwa Łódzkiego, w Zjeździe Inżynierów Mechaników, w otwarciu Wystawy w Grudziądzu, w Zjeździe Stowarzyszeń Polskich w dniu 3 maja w Częstochowie, w uroczystości poświęcenia pierwszego płatowca w fabryce „Plage i Łaskiewicz” w Lublinie i t. d.

Pragnąc rozwinać pomiędzy członkami propagandę na rzecz Towarzystwa Obrony Przeciwigazowej i ułatwić kolegom zapisywanie się do tej zasługującej na najwyższe poparcie instytucji, Rada zorganizowała przy Stowarzyszeniu specjalne Koło Obrony Przeciwigazowej.

Działalność w sprawie szkolnictwa.

Bliskie węzły, jakie łączą Stowarzyszenie z Politechniką Warszawską, znalazły widomy znak w ofiarowaniu Politechnice ufundowanej przez Stowarzyszenie chorągwi. Poświęcenie i oddanie tej chorągwi odbyło się przy nader podniosłej uroczystości w kaplicy i w Pałacu Łazienkowskim w dniu 8 listopada, przyczem chorągiew została początkowo oddana Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej, który następnie wręczył ją Rektorowi Politechniki.

Rada uczestniczyła również w otwarciu roku szkolnego w Politechnice i otwarciu studjum pracy społecznej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej.

Uważając, że jednym z głównych zadań techników polskich w obecnym czasie jest pobudzanie i wspieranie szkolnictwa technicznego, Rada wyasygnowała na Kursy dla Pracowników Przemysłu Metalowego złotych 500, oraz taką samą sumę na Towarzystwo Kursów Technicznych.

Jubileuszowe stypendjum Stowarzyszenia, które, jak wiadomo, wynosi 180 złotych miesięcznie, było jak i w roku zeszłym wypłacane p. Stanisławowi Majewskiemu, studentowi Wydziału Inżynierji Lądowej Politechniki Warszawskiej.

Stosunki z zagranicą.

Rada starała się wzmocnić zadzierzgnięte już w latach poprzednich stosunki z zagranicznymi technikami przez delegowanie swych przedstawicieli na ważniejsze zjazdy i inne uroczystości zagranicą. Delegowano więc kol. Gnoińskiego i Januszewskiego do Pragi na uroczystość 60-letniego jubileuszu Związku Czesko-Słowiańskich Inżynierów. Na Międzynarodowym Kongresie Naukowej Organizacji Pracy w Pradze Stowarzyszenie było reprezentowane przez kol. Drzewieckiego i Adamieckiego. Delegowano kol. Gnoińskiego do Paryża na Zjazd Inżynierów Doradców w dniu 13 i 14 października. Dla zawarcia bliższych stosunków ze Stowarzyszeniem Inżynierów Cywilnych, które, jak wiadomo, utworzyło przy naszym Stowarzyszeniu Polsko-Francuską grupę, delegowano w lecie roku sprawozdawczego do Paryża kol. Zawadzkiego, który następnie na jednym z piątkowych posiedzeń zdał sprawozdanie z tej podróży.

Poruszoną na Zjeździe w Pradze sprawę założenia Związku Słowiańskich Inżynierów, poddawano kilkakrotnie dyskusji. Sprawa ta nie została w roku sprawozdawczym załatwiona i jest w dalszym ciągu aktualną.

Wspomnieć na koniec należy, że Rada przyjęła, jak i w roku zeszłym, udział w organizowanej w Warszawie uroczystości święta francuskiego, podkreślając w ten sposób swe sympatje dla sprzymierzonego z nami narodu.

Życie wewnętrzne.

Jeśli przejdziemy do wewnętrznego życia Stowarzyszenia, to już na wstępie wspomnieliśmy o dwóch najważniejszych momentach tego życia, mianowicie o utworzeniu Rady Naukowo-Technicznej, powstałej w rezultacie narad Komisji Międzywydziałowej i o utworzeniu Wydziału Szkolnictwa Technicznego.

Rada pokłada wielkie nadzieje w działalności Rady Naukowo-Technicznej, której żywotność już się zaznacza. Wobec wagi tematów, poruszanych przez Komisję Międzywydziałową, podajemy sprawozdanie jej, jak również regulamin Rady Naukowo-Technicznej w całości w załączniku.

Prócz tego powołano do życia Komisję Prawno-Finansową, której zadaniem jest między innymi opracowanie sprawy założenia Kasy Emerytalnej i Pogrzebowej, a także obmyślenie kwestji spłaty długów, ciążących na gmachach Stowarzyszenia.

Chcąc dać możność wychowañcom Państwowej Szkoły Budowy Maszyn należenia do Stowarzyszenia, uchwalono przyjmować ich na członków po 5-ciu latach po ukończeniu Szkoły.

Za inicjatywą kol. Drzewieckiego podjęto myśl uczczenia wybitnych członków Stowarzyszenia przez zawieszenie ich podobizn w salach Stowarzyszenia.

Wreszcie należy zaznaczyć, że z zakupionych przez Koło Technologów Petersburskich 75 akcji Banku Polskiego utworzono specjalny fundusz przy Stowarzyszeniu.

KOMISJA REWIZYJNA.

Skład Komisji Rewizyjnej w roku sprawozdawczym był następujący: kol. kol. Józef Barszczewski, Leon Buszkowski, Ludwik Knauff, Mieczysław Koneczny, Faustyn Rasiński.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE.

(wygłoszone przez kol. skarbnika Czesława Klarnera).

BILANS

31 grudnia 1925 roku.

Kasa	3.736 08	Fundusze własne	112.10
Banki	21.292.35	Fundusze obce	8.003.52
Udziały	1.00	Rezerwy:	
Papiery procentowe	9.517.00	a) specjalne z r. 1924 20.599.43	
Dłużnicy	6.536.31	b) " z r. 1925 <u>7.722.63</u>	28.322.06
Biblioteka	1.00	Pożyczki	1.00
Ruchomości	1.00	Składki i dochody za r. 1926	1.328.00
Nieruchomości	1.00	Sumy przechodnie	430.20
		Fundusz na ulepszenia w klubie	2.888.86
	zł. 41.085.74		zł. 41.085.74

Powyższy bilans ocenia wartość nieruchomości Stowarzyszenia na jeden złoty. Nie jest to jednak rezultatem pomyślnego stanu interesu, gdyż po stronie pasywów są wykazane pożyczki Stowarzyszenia, czyli zobowiązania Stowarzyszenia wobec osób trzecich również na jeden złoty. Są to zobowiązania przedwojenne, zaciągnięte w rublach na ogólną sumę przeszło 500.000 rbs., co do sposobu uregulowania których Stowarzyszenie nie doszło dotychczas do porozumienia ze swoimi wierzycielami. W tych warunkach Rada Stowarzyszenia postanowiła i nadal trzymać w bilansie ocenę tych obydwóch pozycji w sposób przyjęty w bilansie za 1924 r. i powtórzony w bilansie za 1925 rok. Ze względu na konieczność liczenia się z powyższymi zobowiązaniami, nadwyżkę uzyskaną z dochodów 1925 roku postanowiono zużyć na powiększenie rezerw gotówkowych, które tym sposobem na dzień 31 grudnia r. ub. wynoszą 28.322 złotych 06 groszy.

Dla lepszego zobrazowania wyników bilansowych za 1925 rok jest podane na specjalnej tablicy zestawienie sum, preliminowanych i istotnych (patrz załącznik 3).

Tablica ta stwierdza, iż preliminarze nasze są układane z dostateczną ścisłością, gdyż strona dochodów wykazuje niezbyt wielką nadwyżkę w porównaniu z preliminarzem, zaś strona wydatków została utrzymana w ogólnej sumie jeszcze ściślej niż strona dochodów.

A wypada zaznaczyć, iż wpływy ze składek członkowskich w roku ubiegłym były słabsze niż lat poprzednich i nie dosięgły sumy prelininowanej. Ogólna suma wpływów ze składek bieżących i zaległych wyniosła zaledwie 70% ogólnej należności.

Na dzień 1.I.1925 r. Stowarzyszenie liczyło	
członków	2.720
w 1925 roku przyjęto nowych członków	174
wróciło poprzednio wykreślonych ze zaległości	31
	<hr/>
	2.925
w ciągu 1925 roku ubyło	315
	<hr/>
w dniu 31.XII.1925 r. pozostawało	2.610
Z powyższej ilości członków uiściło składki	
bądź w całości, bądź częściowo	2.008
zalega w opłacie składki za rok i więcej	555
członków dożywotnich posiadamy	30
zostało przyjętych w grudniu 1925 r. bez opłaty	17
	<hr/>
	2.610
Ilość członków na 1.I.1924 r. wynosiła	2.675
" " " 1.I.1925 r. "	2.720
" " " 1.I.1926 r. "	2.610

Z powyższego wypadu, iż trudna sytuacja gospodarcza kraju musiała odbić się ujemnie i na rozwoju Stowarzyszenia; ilość członków zmniejszyła się i zdolność płatnicza pozostałych zmalała.

ZESTAWIENIE WPŁYWÓW I WYDATKÓW.

za rok 1925.

Dochody różne	115.029.90	Wydatki w r. 1925	191.602.28
Składki członkowskie	90.224.17	Związek Polskich	
	<hr/>	Zrzeszeń Techni-	
	205.254.07	cznych	5.929.16
		Pozostałość z r. 1925	7.722.63
			<hr/>
			205.254.07

Jeśli w 1925 roku zdołaliśmy zrównoważyć nasz budżet i osiągnąć pewną, skromną nadwyżkę, która została przełana na zwiększenie rezerwy, zawdzięczamy to utrzymaniu się na dotychczasowej po-

wierzchni życia towarzyskiego i obciążeniu go większymi kosztami w porównaniu z latami ubiegłymi.

W roku 1925 w łonie Stowarzyszenia działały następujące organizacje:

I. Delegacja Kół i Wydziałów. Zadania Delegacji określone są w par. 30 Statutu. Ma ona uzgadniać działalność Kół i Wydziałów, reprezentować je i współdziałać z Radą. Każde Koło i Wydział jest reprezentowany w Delegacji przez swego przedstawiciela i zastępcę. Delegacja powstała w 1919 roku. Przewodniczącym Delegacji był w roku sprawozdawczym z początku kol. E. Potemski, później kol. H. Günther, sekretarzem kol. M. Kłossowski. Delegacja rozważała sprawę nostryfikacji dyplomów, ochrony tytułu inżyniera, projekty zmian w statucie Stowarzyszenia, wreszcie zestawiała listę kandydatów do Władz Stowarzyszenia na 1926 rok.

II. Rada Naukowo-Techniczna. Przewodniczący kol. R. Podolski, sekretarz kol. S. Rodowicz. Rada rozpoczęła działalność w końcu roku sprawozdawczego.

III. Sąd Koleżeński. Sąd Koleżeński powstał w lipcu 1921 roku i celem jego jest rozpatrywanie spraw, dotyczących się przekroczeń natury etycznej członków Stowarzyszenia Techników i niewłaściwego ich zachowania się, utrudniającego wzajemne współzycie. Sąd Koleżeński składa się z 22 członków, wybieranych przez Walne Zebranie Stowarzyszenia. Sąd odbył w ciągu 1925 roku 3 posiedzenia plenarne, poza tem zaś szereg posiedzeń oddzielnych kompletów sądujących sprawy. W ciągu roku zgłoszono do Sądu Koleżeńskiego trzy sprawy; w jednej z nich zapadł wyrok ostateczny. W skład Sądu Koleżeńskiego wchodził kol. kol.: Franciszek Bąkowski, Stanisław Bochnia, Wacław Brygiewicz, Józef Buczkowski, Józef Budkiewicz, Leon Buszkowski, Józef Buterlewicz, Bolesław Czechowicz, Jan Ryszard Furuhjelm, Wacław Günther, Jan Knechowicz, Zygmunt Kreczyński, Franciszek Lilpop, Zygmunt Mańkowski, Ignacy Myszczyński, Wacław Paszkowski, Edward Potemski, Henryk Poths, Mieczysław Pożaryski, Julian Roman, Karol Taylor i Stefan Twardowski. Głównym Sekretarzem Sądu był kol. Franciszek Bąkowski, zastępcą sekretarza kol. Stefan Twardowski, delegatem do Delegacji Kół i Wydziałów kol. Henryk Poths, zastępca delegata kol. Julian Roman.

IV. Komitet Kwalifikacyjny istnieje od daty założenia Stowarzyszenia (1899 r.) i ma na celu rozpatrywanie zgłoszeń kandydatów na członków Stowarzyszenia; składa się on z 18-tu członków, wybieranych corocznie przez Walne Zebranie. W roku sprawozdawczym Komitet odbył 13 posiedzeń, na których polecił do przyjęcia 170 kandydatów na członków, odłożył dla dodatkowych informacji 26 kandydatur, nie zakwalifikował 8 kandydatów, przyjął w poczet stałych gości 8 kandydatów. Ogółem Komitet rozpatrywał 212 złożonych deklaracji. Skład Komitetu stanowili koledzy: Roman Baranowicz, Stanisław Bochnia, Józef Buczkowski, Aleksander Gołębiowski, Bogumił Hummel, Lucjan Jętkiewicz, Mieczysław Kłossowski, Henryk Korwin-Krukowski, Władysław Kozłowski, Mieczysław Mie-

czyński, Stefan Moździński, Jan Aleksander Rodkiewicz, Wacław Spława-Neyman, Adam Styfi, Michał Ślósarski, Karol Taylor, Władysław Wiśniewski i Feliks Zieliński II. Skład Prezydium był następujący: kol. Władysław Wiśniewski — przewodniczący, kol. Henryk Korwin-Krukowski — zastępca przewodniczącego, kol. Józef Buczkowski — sekretarz, kol. Roman Baranowicz — zastępca sekretarza, kol. Stefan Moździński — delegat do Delegacji Kół i Wydziałów.

V. Wydział Posiedzeń Technicznych składał się w roku sprawozdawczym z następujących kolegów: Franciszek Bąkowski, Józef Bronikowski, Maurycy Chorzewski, Kazimierz Gierdziejewski, Ludwik Gorazdowski, Gustaw Hensel, Marjan Holtorf, Piotr Januszewski, Józef Kokoczyński, Juljan Lehrbach, Józef Lenartowicz, Zygmunt Lewandowski, Cezary Łoziński, Michał Odlanicki-Poczobut, Stefan Otolski, Wacław Paszkowski, Kazimierz Pichelski, Roman Podoski, Wacław Schramme, Jan Wojciechowski. Przewodniczącym był kol. Roman Podoski, sekretarzem — kol. Kazimierz Pichelski. Wydział zorganizował 35 odczytów, z których w 9-ciu poruszano tematy techniczne, w 11-tu tematy gospodarcze, w pozostałych 15-tu różne inne zagadnienia.

Wygłoszono następujące odczyty:

dn. 9.I.	inż. S. Wielichowski	Racjonalne zużytkowanie śmieci miejskich i osadów kanalizacyjnych.
„ 16.,,	inż. T. Tillinger	Kanały morskie w Belgji (z przezrociami).
„ 23.,,	p. Super, Prezes Y.M.C.A.	Działalność Y. M. C. A. Polskiej.
„ 30.,,	ks. dr. H. Hilchen	Emigracja Polska we Francji.
„ 6.II.	prof. I. Radziszewski	Czy są nam potrzebne Izby Inżynierskie?
„ 13.,,	inż. S. Kwinto	Głos technika w sprawie obecnego przesilenia gospodarczego.
„ 20.,,	p. H. Kirst	Szkolnictwo Zawodowe.
„ 27.,,	inż. W. Arlet	Program Organizacji Budownictwa w Polsce. Polski Bank Budowlany.
„ 6.III.	inż. L. Binder	O żużlach wielkopieczowych.
„ 13.,,	inż. Z. Rytel	Zasady administracji.
„ 20.,,	inż. M. Łowiński	Tureckie zagłębie węgla kamiennego w Heraklei.
„ 27.,,	inż. K. Nowicki	Opalanie węglem sproszkowanym.
„ 3.IV.	inż. M. Wojtkiewicz	Techniczne uzasadnienie naszych praw do ujścia Wisły.
„ 17.,,	inż. S. Otolski	Udział aparatów i maszyn w przemyśle farmaceutycznym (z przezrociami).
„ 17.,,	inż. P. Drzewiecki	O staraniach w celu założenia Instytutu Organizacji Pracy.

- „ 24., inż. A. Pauly Nurkowanie i roboty nurków (z przezroczeniami).
- „ 8.V. prof. A. Rogiński Normalizacja w Czechosłowacji i Zakłady Skody (z ilustracją filmu tych zakładów).
- „ 15., p. A. Rylke Nasza żegluga śródlądowa a umowa handlowa Polsko - Niemiecka.
- „ 22., inż. St. Zawadzki Krótki rys historyczny powstania i działalności Francuskiego Tow. „Société des Ingenieurs Civils de France“ i — korzyści wpływające z obopólnych stosunków inżynierów polskich i francuskich.
- „ 22., p. Michelis Wysokie prężności i temperatury w obecnej gospodarce cieplnej.
- „ 29., inż. E. Kwiatkowski O państwowej fabryce związków azotowych w Chorzowie.
- „ 5.VI. inż. P. Bomas O budowie portu w Gdyni.
- „ 12., inż. K. Gierdziejewski Wrażenia z wycieczki technicznej po Francji, Włoszech, Szwajcarii i Czechosłowacji.
- „ 19., inż. S. Raźniewski Obecny stan górnictwa węglowego w Polsce (z przezroczeniami).
- „ 2.X. prof. F. Kucharzewski O rozwoju filozofji techniki w ostatnich latach.
- „ 9., inż. K. Gnoiński Technika w obronie Państwa i stanowisko inżyniera w armji.
- „ 16., inż. A. Pawłowski Sprawozdanie z X Kongresu Kolejowego w Londynie.
- „ 23., inż. S. Rodowicz Zasady racjonalnej rozbudowy komunikacyj (z przezroczeniami).
- „ 30., inż. P. Drzewiecki Sprawozdanie z podróży do Brukseli na Kongres Organizacyi Pracy.
- „ 30., inż. C. Dobrzyński Pokaz kinematograficzny Zakładów Skody z objaśnieniami.
- „ 9.XI. inż. Paszkowski Odczyt i sprawozdanie z Kongresu Budowlanego.
- „ 13.XI. inż. B. Sakowicz Nowy hydrauliczny sposób eksploatacyi torfowisk (z przezroczeniami).
- „ 20., inż. Z. Straszewicz Wieczór dyskusyjny: Koło Ekonomiczne w sprawie obecnego przesilenia gospodarczego.
inż. S. K. Drewnowski
inż. Piotr Drzewiecki
inż. M. Chorzewski

- „ 27., inż. S. Zawadzki Podziemna kolej elektryczna w Paryżu (z przezrociami).
- „ 4.XII. inż. A. Dąbrowski Autobusy, tramwaje i uwagi o automotoryzacji transportu w Zachodniej Europie (z przezrociami).
- „ 11., inż. P. Drzewiecki Sprawność wyższych uczelni w Polsce.
- dr. K. Ilski Psychologja społeczeństwa amerykańskiego i odzwierciedlenie jej w wynikach pracy.

VI. Wydział Wydawnictw Technicznych, skład którego był następujący: koledzy: Franciszek Bąkowski, Jan Jeziorański, Henryk Korwin-Krukowski, Marcin Pietruszka, Stanisław Płużański, Bohdan Stefanowski i Karol Taylor. — Przewodniczącym był kol. Karol Taylor, sekretarzem kol. Marcin Pietruszka. W roku sprawozdawczym odbyło się 5 zebrań Wydziału i 3 zebrania Zarządu. Celem Wydziału jest wydawanie, sybwencjonowanie i popieranie wydawnictw technicznych w języku polskim. Dzięki usilnym staraniom Wydziału sprawa druku „Technika” posunęła się naprzód, chociaż brak gotówki opóźnił rozpoczęcie druku. Przygotowano materiały do drugiego wydania „Technika” i wydano I-szą część I-go tomu. II-ga część jest na ukończeniu. Ogółem wydano dotychczas 13 arkuszy druku. Wydatki na druk I i II części „Technika” wyniosły 7.529 złotych.

VII. Komitet Biblioteczny (powstał w roku założenia Stowarzyszenia 1898), ma na celu zarządzanie biblioteką i czytelnią czasopism i gazet. Komitet składa się z 6 członków i 3 zastępców, wybieranych przez Walne Zebranie. W roku sprawozdawczym zakupiono 396 dzieł w różnych językach. Otrzymano jako ofiarę 41 dzieł oraz cenny zbiór fabrycznych katalogów amerykańskich, ofiarowany przez Warsz. Oddział Firmy The Baldwin Locomotive Works. Abonowano dla czytelni 20 czasopism technicznych i 8 treści ogólnej lub ekonomicznej w języku polskim. Niektóre z nich otrzymywano w darze od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Abonowano 10 gazet w języku polskim i 44 czasopisma techniczne w językach obcych, w tej liczbie w języku angielskim 10, francuskim 13 (jeden ilustrowany tygodnik treści literackiej), w niemieckim 21. Prócz tego czytelnia otrzymywała w darze od Poselstwa Angielskiego w Warszawie bardzo znaczną ilość czasopism technicznych reklamowych w języku angielskim. Komitet zainicjował zapoczątkowanie Instytutu Bibliograficznego wiedzy technicznej, brak jednak środków materialnych nie pozwolił na rozpoczęcie w roku 1925 prac przygotowawczych. Dzięki ofiarnej pracy kol. Szymona Przewalskiego, Komitet rozpoczął tłumaczenie z francuskiego na polski język skorowidza alfabetycznego do działowego katalogu systemu dziesiętnego, według wzoru ułożonego przez Instytut Bibliograficzny w Brukseli. Komitet przystąpił również do tłumaczenia wzoru katalogowania ważniejszych działów katalogu wiedzy technicznej i nauk pokrewnych według systemu dziesiętnego.

Liczba członków Stowarzyszenia, wypożyczających książki i roczniki czasopism w roku sprawozdawczym wynosiła 1.053 osoby, (w roku poprzednim 676), przyczem poczytność według działów była następująca: psychotechnika 8 osób, ekonomja przemysłowa, organizacja pracy i administracja 84, fizyka, mechanika teoretyczna, matematyka i t. p. — 85, ogólne działy wiedzy technicznej 41, budowa maszyn i silników spalinowych 151, elektrotechnika, telegrafja i telefonja 38, górnictwo 4, budowa mostów 39, kolejnictwo 26, budowa dróg bitych 12, hydrologja i technika dróg wodnych 15, technika sanitarna 46, technika lotnicza i samochodowa 19, technika rolnicza 3, technologia chemiczna 37, hutnictwo i metalurgia 20, przemysł fabryczny wyrobów metalowych, drzewnych i t. p. 25, technika budowlana 52, architektura 41, i wreszcie historia i geografia 2. Prócz tego było 305 zgłoszeń na różne roczniki czasopism. Komitet wydatkował w ciągu roku na prenumeratę gazet: polskich zł. 595, w językach obcych zł. 15, na czasopisma polskie zł. 842, na obce zł. 1.440. Kupiono książek i broszur polskich za zł. 1.008, w językach obcych za zł. 3.827. Na oprawę książek i czasopism wydano zł. 4.558. W skład Komitetu wchodził koledy: Leon Ciechomski, Czesław Mikulski, Szymon Przewalski, Kazimierz Szachtmajer, Michał Zembrzuski, Feliks Zieliński. Przewodniczącym był kolega Michał Zembrzuski, sekretarzem kol. Leon Ciechomski, skarb. kol. Szymon Przewalski.

VIII. Wydział szkolnictwa zawodowego. Wydział ten powstał w końcu roku sprawozdawczego i rozpoczął działalność swą dopiero w roku następnym 1926.

IX. Komisja Gospodarcza. — Komisja Gospodarcza powstała w styczniu 1925 r., na skutek decyzji Rady Stowarzyszenia, w celu normowania życia klubowego w Stowarzyszeniu Techników, ma ogólny nadzór nad sprawami gospodarczemi, między innymi nad prowadzeniem bufetu przez przedsiębiorcę. W skład Komisji wchodzi 12 członków. Przewodniczącym Komisji Gospodarczej był członek Rady — kol. Ryszard Kaszuba, sekretarzem kol. Witold Dąbrowski.

W roku sprawozdawczym został utworzony **Związek Polskich Zrzeszeń Technicznych**, powstały od 1 maja 1925 r. ze zlikwidowanej Stałej Delegacji Polskich Zrzeszeń Technicznych. Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie weszło do niego, jako członek założyciel. Do Związku należało 21 stowarzyszeń, obejmujących 6.357 członków, a mianowicie:

- 1) Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie,
- 2) Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie,
- 3) Związek Polskich Inżynierów Kolejowych w Warszawie,
- 4) Krakowskie Towarzystwo Techniczne,
- 5) Stowarzyszenie Elektrotechników Polskich,
- 6) Polskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Województwa Śląskiego,
- 7) Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu,
- 8) Stowarzyszenie Techników Polskich w Wilnie,
- 9) Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu,
- 10) Stowarzyszenie Techników w Poznaniu,

- 11) Stowarzyszenie Techników Województwa Lubelskiego,
- 12) Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej,
- 13) Wołyńskie Stowarzyszenie Techników w Łucku.
- 14) Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej,
- 15) Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy,
- 16) Związek Techników Polskich w Częstochowie,
- 17) Stowarzyszenie Techników Pomorskich w Toruniu,
- 18) Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku,
- 19) Koło Techników w Ostrowcu,
- 20) Stowarzyszenie Techników w Grudziądzu,
- 21) Stowarzyszenie Techników Województwa Kieleckiego,

Delegatami Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie do Związku byli w 1925 roku koledzy: Ksawery Gnoiński, Stanisław Rodowicz i Franciszek Żaryn.

W skład Zarządu Związku weszli następujący członkowie Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, koledzy: Ignacy Radziszewski, jako vice-prezes, Ksawery Gnoiński, jako przewodniczący Komisji Rewizyjnej, Stanisław Rodowicz, jako sekretarz generalny i Franciszek Żaryn, jako skarbnik.

W 1925 roku odbyto dwa Zjazdy Delegatów Związku w Lublinie w dniach 25, 26 i 27 kwietnia 1925 r. i w Wilnie w dn. 28, 29 i 30 listopada 1925 r.

W sprawach, poruszanych przez Związek, Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie stało na stanowisku wolności profesjonalnej, wypowiadając się przeciw tworzeniu Izb Inżynierskich, jak również przeciw ograniczeniom zawartym w projekcie ustawy przemysłowej.

Większość Stowarzyszeń podzielała te poglądy i w tym duchu zostały powzięte uchwały.

Z ważniejszych spraw poruszano w Związku:

- 1) Konieczność utworzenia Korpusu Inżynierów Wojskowych.
- 2) Konieczność zrównania absolwentów Szkół Średnich Technicznych w prawach z absolwentami Szkół Średnich Ogólnokształcących.
- 3) Konieczność nawiązania kontaktu z przedstawicielami sfer gospodarczych przez utworzenie Rady Zrzeszeń Gospodarczych (Warszawa, Lwów, Poznań, Wilno, Kraków, Śląsk).

W celu informowania członków o wszystkich sprawach bieżących, Związek wydaje swój organ „Wiadomości Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych”. W 1925 roku wydano 8 numerów.

Żywem tętnem biło naukowe i koleżeńskie życie Stowarzyszenia w licznych Kołach fachowych i koleżeńskich. Przedstawienie tego życia i doniosłość pracy, jaka odbywała się w tych Kołach trudno byłoby zmieścić w ramach tego sprawozdania i dlatego musimy ograniczyć się na bardzo pobieżnych notatkach, ilustrujących tylko szematycznie działalność Kół.

Czynnych było w roku sprawozdawczym 14 Kół fachowych i 16 koleżeńskich.

Zawieszona została działalność 3 Kół mianowicie: Koła b. wych. Politechniki w Dreźnie, Koła Ogrzewników i Koła Żelbetników.

Poniżej podane są sprawozdania z działalności poszczególnych Kół.

1) **Koło Mechaników** jest najliczniejszym z Kół posiada bowiem 224 członków i wykazuje żywą i owocną działalność. Zadaniem Koła jest szerzenie wiedzy mechanicznej i zbliżenie mechaników pod względem fachowym. Odbyło ono 1 Walne Zebranie, 14 zebrań odczytowych i 2 posiedzenia Zarządu.

Zarząd Koła był następujący: kol. Włodzimierz Budziński — przewodniczący, kol. Gustaw Ponikiewski — sekretarz i kol. Kazimierz Meyer — skarbnik.

Przy Kole działała specjalna Komisja do spraw ciepłych i Komisja słownictwa technicznego. Koło posiada delegata w Komitecie Normalizacyjnym w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w osobie kol. Zygmunta Rytle.

W roku sprawozdawczym wygłoszono w Kole 14 odczytów:

dn. 13.I.	Red. C. Mikulski	Organizacja i prace narodowego laboratorium fizycznego w Teddington (Anglja).
„ 21.,,	inż. W. Budziński	Kotły parowozowe.
„ 10.II.	inż. J. Dąbrowski	Budowa kotłów wysokoprężnych w kraju i zagranicą.
Uwzględniając rozwój automobilizmu, jego znaczenie dla obrotu Państwa i życia ekonomicznego, został zorganizowany przy czynnym udziale mjr. Meyera i poparciu płk. Mrozińskiego, szefa Wydziału Samochodowego, cykl odczytów z pokazami kinematograficznymi, a mianowicie:		
dn. 25.II.	inż. J. Świerczewski	Obróbka kół zębatych samochodowych.
„ 10.III.	inż. T. Tański	Budowa samochodów.
„ 24.III.	inż. T. Paszewski	Białe stopy łożyskowe.
„ 7.IV.	inż. B. Jordan	Normalizacja a warsztaty samochodowe.
„ 5.V.	inż. T. Paszewski	Wyrób łożysk kulkowych i rolkowych, ich badanie i odbiór.
„ 19.V. i	inż. K. Meyer	Przemysł samochodowy amerykański i europejski w cyfrach oraz warunki powstania takowego w Polsce.
„ 2.VII.		O żaglach Flettnera.
„ 7.IV.	prof. C. Witoszyński	Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu Naukowej Organizacji Pracy w Brukseli w dn. 14—16 X. 25 r. i o wygłoszonym przez siebie referacie o kontroli
„ 3.XI.	inż. S. Płuzański	

- „ 17.XI. prof. C. Witoszyński i
„ K. Taylor
Red. Mikulski
- „ 1.XII. prof. S. Zwierzchowski
- „ 15.XII. inż. Z. Rytel
- „ prof. Rogiński
- „ S. Płużański
- przełomu obrabiarek przy masowej produkcji.
Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu Lotniczego w Brukseli w d. 6—10.X.25
Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu Prasy Technicznej w Paryżu w dn 1—4 X.
Rozwój konstrukcji turbin wodnych ze szczególnem uwzględnieniem dorobku amerykańskiego.
Prace Polskiego Komitetu Normalizacyjnego nad systemami pasowań.
O konferencji Międzynarodowej Normalizacyjnej w Zurychu od dn. 26 X. do dn. 9 XI.
O zastosowaniu i wyrobie sprawdzianów wytwórni „Pocisk”.

Na posiedzeniu dnia 17 listopada, na skutek listu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zostali wybrani do Rady Opiekuńczej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki inż. Włodzimierz Budziński, na zastępcę inż. Stanisław Płużański. Na posiedzeniu dnia 3.XI. na wniosek redaktora Mikulskiego zostały wybrane Komisje do przejrzania słownictwa technicznego, ułożonego przez Komitet Słownictwa Technicznego przy Akademii Nauk Technicznych. Na posiedzeniu dnia 10.III. inż. Łoziński zdał sprawozdanie z przebiegu posiedzenia Rady Stowarzyszenia, na którym była omawiana sprawa posiedzeń technicznych piątkowych oraz sprawy związane z wydawnictwem „Technika”.

Odbyły się następujące wycieczki: 23 maja do mennicy państwowej na Pradze i 13 czerwca do Stacji Pomp rzecznych przy ul. Czerniakowskiej. W mennicy wygłosił krótki referat kierownik jej p. Aleksandrowicz, zaś na stacji pomp rzecznych p. dyr. Schönfeld.

2) Koło Inżynierów Naukowej Organizacji Pracy liczyło w roku sprawozdawczym 154 członków. Koło odbyło w roku sprawozdawczym dwa Walne Zebrania, 8 odczytowych i 10 posiedzeń Zarządu. Wygłoszono następujące referaty: kol. Rytel „O Fayolizmie”, kol. J. Smigielski „Zastosowanie prawidłowej organizacji przy fabrykacji wagonów”, prof. Rogiński „Organizacja pracy w fabryce Skoda w Czechach w związku z normalizacją”, inż. Kułakowski „Możliwość wprowadzenia naukowej organizacji pracy w obecnej sytuacji gospodarczej”. Koło złożyło do M. W. R. i O. P. wnioski w sprawie

wprowadzenia nauczania zasad racjonalnej organizacji pracy we wszystkich stopniach szkolnictwa.

Skład Zarządu był następujący. kol. Zygmunt Rytel — przewodniczący, kol. Włodzimierz Skoraszewski — sekretarz i kol. Julian Lechrbach — skarbnik.

3) Koło Architektów liczyło członków 134. W roku sprawozdawczym odbyło 31 Zebrań Walnych, 13 odczytowych i 8 Zarządu. Koło ma na celu zawodowe współzycie architektów, obronę interesów architektury na terenie władz państwowych i komunalnych, obronę interesów zawodowych architektów. Najważniejszymi sprawami poruszaniem na posiedzeniach były: uprawnienia architektów, Izby Architektów, opinjowanie projektu ustawy budowlanej, zagadnienia budowlane miasta Warszawy, Wystawa Sztuki Dekoracyjnej w Paryżu, Wystawa w Wembley, stanowisko Koła w sprawie konkursów architektonicznych, bieżące problemy architektoniczne i budowlane. Poza tem Koło Architektów opracowało memoriał w sprawie uprawnień dla architektów, w sprawie projektu ustawy budowlanej, urządziło wystawę prac architektonicznych, przeznaczonych na wystawę paryską i brało udział przez swych delegatów w pracach instytucji społecznych. Przewodniczącym Koła był kol. Bogumił Rogaczewski, zastępcami przewodniczącego — kol. Franciszek Lilpop i Zygmunt Wóycicki, sekretarzami — kol. Józef Krupa i Jerzy Müller.

4) Koło Inżynierów Cywilnych liczyło 60 członków. Koło odbyło 1 Walne Zebranie, 11 odczytowych i 12 Zarządu. Na posiedzeniach poruszano następujące sprawy: 1) architektura Gdańska, 2) stanowisko współczesne architekta, 3) statyczne obliczenie słupów i filarów, 4) normalizacja cegły, 5) organizacja pomocy finansowej w budownictwie, 6) przepisy statyczne M. R. P., 7) technika budowlana i normy prawne, 8) odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie, 9) projekt ustawy budowlanej, 10) uprawnienia budowniczych w stolicy i na prowincji. Prócz odczytów i referatów fachowych oraz dyskusji nad nimi Koło zorganizowało kilka wycieczek dla zwiędzenia wybitniejszych budowli w Warszawie.

Zarząd stanowili koledzy: Tomasz Saryusz-Bielski — przewodniczący, Henryk Wąsowicz — sekretarz, Stanisław Mirowski i Felicjan Staniszewski — vice-przewodniczący. Koło powstało w r. 1899, jako Warszawski Oddział Stow. Inż. Cywilnych, w roku zaś 1920, jako Koło przy Stowarzyszeniu Techników.

5) Koło Teletechników powstało w r. 1920, składało się w roku sprawozdawczym z 50 członków. Odbyło ono jedno Ogólne Zebranie, 8 odczytowych i 4 Zarządu. Na posiedzeniach były rozważane następujące sprawy: zastosowanie wzmacniaków do rozmów telefonicznych, zarys telefonji automatycznej z podaniem technicznych sposobów jej zastosowania, sprawa rozszerzenia stacji telegraficznej w Warszawie, sprawa przekształcenia Koła przy Stowarzyszeniu Techników w obrębie Stow. Teletechników. Prócz tego Koło wzięło udział w wystawie „Książki Polskiej” we Lwowie w czerwcu 1925 r., dokąd została wysłana wydana staraniem i nakładem Koła książką p. t.:

„Aparaty Telegraficzne“. Koło udzieliło materialnego poparcia wydawnictwu St. Wysockiego i K. Kłysa p. t.: „Telefony i łącznice telefonowe“.

Przewodniczącym Koła był kolega A. Olendzki, sekretarzem kol. Urbanowicz i skarbnikiem kol. B. Czechowicz.

6) Koło Ekonomiczne (powstało w r. 1920) liczyło 22 członków. Koło ma na celu rozpatrywanie spraw ekonomicznych wogóle i zadań ekonomicznych w szczególności w Polsce; odbyło ono 12 Walnych Zebrań, 2 odczytowe.

Przewodniczącym Koła był kol. Symforjan Drewnowski, sekretarzem kol. Jerzy Hoser.

7) Koło Meljoracyjne powstało w roku 1910, w roku sprawozdawczym liczyło 18 członków i 12 stałych gości. Koło ma na celu zrzeszenie inżynierów i techników meljoracyjnych, celem omawiania i rozpatrywania spraw i zagadnień z dziedziny techniki meljoracyjnej i pokrewnych za pomocą odczytów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach. W roku sprawozdawczym wygłoszono następujące referaty: „Nowsze sposoby wyznaczania rozstawy drenów“, inż. S. Turczynowicz, „Sprawy Zjazdu Meljoracyjnego w r. 1926“ i „O państwowym kredycie meljoracyjnym“ — inż. B. Powierza, „Dzieje pewnej fermy piaskowej — próba czynności meljoracyjno-organizacyjnych na piaskach“ — p. M. Ptaszycki, „Kwestja rzeczoznawców w sprawach meljoracyjnych“ — inż. M. Protokopowicz, „Przygotowanie pomocniczych sił technicznych“ — inż. S. Turczynowicz, „Rzeczoznawcy w sprawach meljoracyjnych“ — inż. J. Michalski, „Meljoracje Polesia w łączności z przeprowadzeniem drogi wodnej trans europejskiej przez Polesie“ — inż. S. Turczynowicz, „Nowa Ustawa o kredycie meljoracyjnym i przepisy wykonawcze“ — inż. S. Turczynowicz, „Program prac stacji doświadczalnej drenarskiej w Kościelcu“ — inż. prof. Skotnicki, „Wystawa meljoracyjna w Neapolu“ — inż. B. Powierza, „Sprawa potrzeby i programu kursów dla dozorców meljoracyjnych“ — inż. S. Turczynowicz, Sprawozdanie inż. Prokopowicza z wycieczki techniczno-wodnej do Francji, Sprawa Rady Naukowej Stowarzyszenia Techników - inż. S. Turczynowicz, „Nowe metody oczyszczania ścieków w Stanach Zjednoczonych i zach. Europie i dążność do zużytkowania ich do celów rolnictwa“ — inż. H. Przyłęcki, „Sprawa ewentualnego zawiązania Związku Zawodowo-Meljoracyjnego“ — inż. S. Turczynowicz. Koło podjęło inicjatywę zwołania ogólnego zjazdu meljoracyjnego w roku 1926.

Przewodniczącym Koła był kol. Stanisław Turczynowicz, sekretarzem i skarbnikiem kol. Feliks Rosiński, kol. Bolesław Powierza i kol. Jan Michalski zastępcy przewodniczącego.

8) Koło Inżynierów Doradców i Inżynierów Rzeczoznawców (K. I. D. I. R.). Koło powstało w roku 1913, ma ono na celu zbliżenie się między sobą inżynierów doradców i rzeczoznawców dla wspólnej pracy w swym zawodzie oraz dla popierania wiedzy technicznej, będącej podstawą ich działalności zawodowej, a także utrzymanie tego zawodu na wysokości zadania. Koło liczyło 18 członków i odbyło 2 Zebrania Walne i 24 Zarządu. Na posiedzeniach Koła poruszano

sprawę nowego wydania norm obliczenia wynagrodzeń inżynierów-doradców, zdano sprawozdanie ze Zjazdu „Fédération Internationale des Ingenieurs Conseils”, do którego Koło należy, a który odbył się w październiku 1925 r. w Paryżu, omawiano sprawę III Kongresu Międzynarodowego Inżynierów Doradców, mającego się odbyć w r. 1926 w Warszawie i sprawę ekspertyz technicznych sądowych. Na zebraniu komisji, zwołanej przez Radę Stowarzyszenia Techników, w celu zreorganizowania działalności Stowarzyszenia, członek Koła kol. Łukasz Wolski wygłosił referat p. t. „Etyka wśród kolegów w Stowarzyszeniu Techników”. Koło opracowało i wydało normy wynagrodzeń inżynierów - doradców, które uzyskały uznanie wśród szerokich warstw techników, zarówno w instytucjach prywatnych, komunalnych i rządowych. Koło było reprezentowane przez swego delegata na Zjeździe Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców w Paryżu. Dzięki wpływom delegata Zjazdu powzięto kilka ważnych uchwał, a mianowicie: wymianę wydawnictw pomiędzy Stowarzyszeniami oraz porozumiewanie się przy opracowywaniu warunków technicznych umowy i wyznaczenie III Międzynarodowego Kongresu Inżynierów Doradców w r. 1926 w Warszawie.

Zarząd Koła składał się z następujących kolegów: Ksawery Gnoiński — przewodniczący, Stanisław Rodowicz — sekretarz i Mieczysław Pożaryski, — skarbnik. Koło prócz tego należy do „Fédération Internationale des Ingenieurs Conseils”, organizacji międzynarodowej, której siedzibą jest Bruksela.

9) Koło Techników Lotniczych, które powstało w maju 1922 r. liczy 69 członków. Koło ma na celu szerzenie wiedzy lotniczej wśród techników polskich i współpracę z organami rządowymi lotniczymi na polu pracy technicznej. Na posiedzeniach swych Koło poruszało sprawę: budowy Instytutu Aerodynamicznego i utworzenia Komisji Lotniczej w łonie Sejmu. Poza tem zajmowało się rozwojem i popieraniem krajowego przemysłu lotniczego, rozbudową lotnisk, sprawą wykładów z dziedziny lotnictwa w szkołach niższych i średnich i fundacji laboratorium silników lotniczych. Przewodniczącym Koła był — kol. Mieczysław Pietraszek, sekretarzem — kol. Stanisław Kazimierz Prauss i skarbnikiem — kol. Stanisław Hajdukiewicz.

10) Koło Techników Cukrowników (powstało w r. 1921), liczy obecnie 85 członków, odbyło ono w roku sprawozdawczym 1 Walne Zebranie, 12 odczytowych i 10 Zarządu. Koło zajmowało się organizacją pracy w cukrownictwie i wyłoniło komisję naukowej organizacji produkcji i pracy w cukrownictwie. Komisja ta odbyła 10 posiedzeń i dostarczyła cały szereg tematów, które następnie były przedyskutowane na odczytowych zebraniach Koła.

Przewodniczącym Koła był kol. dr. Leon Nowakowski, zastępcami przewodniczącego — prof. Kazimierz Smoleński i kol. Tadeusz Śliwiński, sekretarzem i skarbnikiem kol. redaktor Zygmunt Przyrembel.

11) Koło Włókienników (powstało w r. 1920) liczy obecnie 16 członków i ma na celu współpracę przy rozpatrywaniu zagadnień

technicznych i pomoc koleżeńską w sprawach zawodowych. Koło na swych posiedzeniach podnosiło kierunek rozwoju przemysłu włókienniczego, statystykę obecnej wytwórczości włókienniczej w Polsce, konjunktury eksportowe oraz konjunktury rynku wewnętrznego w chwili obecnej i wpływ reform ustaw socjalnych na koszty własne produkcji oraz zdolność konkurencyjną przemysłu włókienniczego, Koło odbyło 1 Walne Zebranie, 1 odczytowe i 2 posiedzenia Zarządu. Przewodniczącym Koła był kol. Antoni Humnicki, sekretarzem — kol. Włodzimierz Wolski, skarbnikiem — kol. Czesław Gorzelański.

12) Koło Inżynierów Mierniczych czynne od r. 1919, liczy obecnie 57 członków. Koło odbyło w roku sprawozdawczym 1 Walne Zebranie, 3 odczytowe i 10 Zarządu. Zadaniem Koła jest naukowa praca na polu zawodowym, przedstawicielstwo zawodowe na zewnątrz, wzajemna pomoc koleżeńską oraz utrzymanie wzajemnych stosunków towarzyskich. Na swych posiedzeniach Koło poruszało między innymi sprawę techniki miernictwa: przy pomiarach podstawowych, przy pomiarze miast i przy pomiarach dla celów agrarnych. Zajmowano się również sprawą wykonywania zawodu mierniczego oraz szkolnictwa zawodowego. Koło współpracowało przy opracowaniu instrukcji technicznej Ministerstwa Reform Rolnych i czynnie popierało nowopowstałe czasopismo p. t. „Przegląd Mierniczy”, który stał się obowiązkowym organem członków Koła.

Przewodniczącym Koła był kol. Edward Warchałowski, sekretarzem — kol. Waclaw Nowak i skarbnikiem — kol. Włodzimierz Kolanowski.

13) Koło Górników i Hutników. Koło jest jednocześnie oddziałem Warszawskiego Związku Polskich Inżynierów Górniczych i Hutniczych. Koło powstało w lutym 1921 r. i liczy obecnie 90 członków. Koło ma na celu przyczynianie się do rozwoju górnictwa i hutnictwa polskiego, staranie się o rozwój szkolnictwa zawodowego, tworzenie dla swoich członków organizacji samopomocy i pośrednictwa pracy, oraz okazywanie swoim członkom poparcia materialnego i duchowego. Koło zajmowało się między innymi sprawą kasy pogrzebowej członków Koła, sprawą udziału w pracach innych Kół Stowarzyszenia Techników, popierania czasopisma „Przegląd Górniczy i Hutniczy” w Dąbrowie Górniczej.

Zarząd stanowili koledzy: Jan Zarański — przewodniczący, Władysław Łaguna — sekretarz, Stanisław Olszewski — skarbnik.

14) Wydział Urzędzeń Zdrowotnych Użyteczności Publicznej. (W. U. Z. U. P.) egzystuje od 1905 r. i liczy obecnie 54 członków. Cel Wydziału: rozpowszechnienie urzędzeń zdrowotnych użyteczności publicznej i ułatwienia urzeczywistnienia tych urzędzeń miastom, gminom, wsiom, instytucjom społecznym: Wydział na swych posiedzeniach rozpatrywał podstawy kanalizacji Ciechocinka, zreferowane przez prof. I. Radziszewskiego i zmianę przepisów o badaniu i utrzymaniu kanalizacji w nieruchomościach m. st. Warszawy, w

której to sprawie wygłosił referat inż. J. Pomorski. Prócz tego Wydział brał udział w pracach Akademji Umiejętności przy opracowaniu słownictwa technicznego w dziale techniki sanitarnej, a także w pracach komisji przy zmianie przepisów o budowie i utrzymaniu kanalizacji domowej w m. st. Warszawie.

Przewodniczącym Wydziału był — kol. Zygmunt Wendrowski, sekretarzem kol. Kazimierz Saski i skarbnikiem — kol. Mieczysław Strasburger.

KOŁA KOLEŻEŃSKIE.

1) Koło Inżynierów Komunikacji byłych Wychowawców Petersburskiego Instytutu Komunikacji liczyło 240 członków. Koło odbyło 3 Walne Zebrania, 2 odczytowe i 27 Zarządu oraz 10 zebrań towarzyskich. Koło poruszyło sprawę oddzielenia Koła od Wydziału Dróg Lądowych i Wodnych, z którym dotychczas było związane, a to w celu rozszerzenia działalności Wydziału przez danie możności należenia do niego wychowawcom innych uczelni. Na posiedzeniu Koła zajmowano się sprawami emerytalnymi i sprawą budowy portu w Gdyni i Tczewie. Utworzono sekcję Francusko-Polską przy „Société des Ingenieurs Civils de France“, do której już obecnie zapisało się około 150 członków.

W skład Zarządu wchodziłi koledzy: Kazimierz Puciata, jako przewodniczący, Bronisław Mosdorf — sekretarz i Piotr Bomas — skarbnik.

2) Koło byłych Wychowawców Politechniki Warszawskiej powstało w r. 1907 i ma na celu utrzymanie łączności między kolegami i wzajemną pomoc koleżeńską. Koło liczyło 220 członków i w roku sprawozdawczym odbyło 2 Walne Zebrania, 2 odczytowe i 24 Zarządu. Najważniejszą sprawą, poruszoną na posiedzeniach Koła było zapoczątkowanie kółka czytelnianego. Koło urządziło wycieczkę towarzyską do budowy tunelu w Al. Jerozolimskich i starało się nawiązać bliższe stosunki z młodszymi kolegami, b. wychowawcami windykację funduszów b. Zjednoczenia Studentów Rosyjskiej Politechniki Warszawskiej w celu przelania ich do kasy Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Warszawskiej.

Zarząd Koła stanowili koledzy: Aleksander Jan Rodkiewicz — przewodniczący, Michał Ślósarski — sekretarz i Mieczysław Kanięwski — skarbnik.

3) Koło byłych Wychowawców Instytutu Technologicznego w Petersburgu liczy 145 członków; odbyło ono 8 posiedzeń koleżeńskich, na których prócz spraw pomocy koleżeńskiej były poruszane sprawy, związane z życiem ekonomicznem kraju oraz sprawy wykształcenia zawodowego. Koło urządziło w ciągu roku wycieczkę po Wiśle dla obejżenia robót portowych. Z Koła wyszła inicjatywa organizacji w Stowarzyszeniu Wydziału Szkolnictwa Zawodowego. Koło złożyło Radzie Stowarzyszenia Techników regulamin, dotyczący dysponowania dywidendą od złożonych w depozycie Stowarzyszenia 75 akcji Banku Polskiego; dywidenda od 60 akcji przeznaczona została, jako stypendjum, dla wychowawców Szkoły im. Wa-

welberga i Rotwanda, a od 15 akcji na rzecz Naukowej Organizacji Pracy.

Prezydjum składało się z kol. Wacława Wańkowicza — jako przewodniczącego, kol. Jana Jeziorańskiego — jako vice-przewodniczącego, kol. Józefa Jerzego Bronikowskiego — jako sekretarza, kol. Ryszarda Kaszuby i kol. Stanisława Dziekońskiego — jako gospodarzy i kol. Stanisława Nehringa — jako skarbnika.

4) Koło byłych Wychowanców Politechniki Kijowskiej, założone w r. 1922, liczyło w roku sprawozdawczym 258 członków, z których jednak tylko 145 utrzymuje bliższe stosunki z Kołem. Koło odbyło 1 Walne Zebranie, 8 odczytowych i 15 Zarządu. Najważniejszymi sprawami poruszaniem na posiedzeniach Koła były: a) sprawy pomocy wzajemnej, materialnej i moralnej, b) sprawy zjednoczenia i zebrań koleżeńskich. Na zebraniach dyskusyjnych były wygłaszane referaty na temat: obecnego kryzysu finansowego i gospodarczego Państwa, szkolnictwa zawodowego, sprawozdania ze zwiedzenia fabryk maszyn i narzędzi rolniczych w Austrii i Czechosłowacji, zaopatrywania wojska w wodę w polu, sprawozdanie z podróży do Ameryki, ze zwiedzenia fabryk chemicznych, sprawozdanie z wystawy w Konstantynopolu, z wszechświatowego Zjazdu chemików w Bukareszcie, z wycieczki do Rumunii, sprawozdanie z podróży do Rosji i t. d.

Zarząd Koła stanowili koledzy: Antoni Romanowski — przewodniczący, Michał Sołtan — zastępca przewodniczącego, Ignacy Budzianowski — sekretarz, Jerzy Łepkowski — zastępca sekretarza i Michał Łopuszański — skarbnik.

5) Związek Filistrów Arkonji, założony w roku 1920, ma na celu pomoc moralną i materialną b. Korporacji Akademickiej Arkonja w Rydze oraz wytworzenie łączności i pomoc wzajemną filistrom, b. członkom korporacji. Liczy on 320 członków. Charakter Koła ściśle towarzyski. Koło odbyło 2 Walne Zebrania i 18 Zarządu.

Prezesem Związku był kol. Władysław Malinowski, sekretarzem — kol. Edward Potemski i skarbnikiem — kol. Lucjan Iwiński.

6) Koło byłych Słuchaczy Politechniki Lwowskiej powstało w roku 1912. W roku sprawozdawczym liczyło 130 członków. Koło ma na celu rozwój życia koleżeńskiego, zbliżenie się kolegów i ich rodzin, poparcie materialne i moralne oraz rozwój wiedzy technicznej. Koło było pomocne kolegom przy wyszukiwaniu posad oraz zbierało adresy kolegów, zalegających z długami w Bratniej Pomocy Politechniki Lwowskiej, w celu rewindykacji tych długów. Koło urządziło wycieczki do ogrodów Ulricha, do tunelu kolejowego w Al. Jerozolimskich, do Jabłonny, do budowy nowej grupy filtrów na Koszykach i do stacji telefonów w Warszawie.

Skład Zarządu był następujący: kol. Aleksander Drebert — przewodniczący, kol. Kazimierz Banaszekiewicz — sekretarz, kol. Mieczysław Kanigowski — skarbnik.

7) Koło Inżynierów Uniwersytetu Leodyjskiego. (Polska Sekcja A. I. Lg. Association des Ingenieurs sortis de l'Ecole de Liège), powstało w 1919 r., liczy członków 70. Koło ma na celu utrzymanie

łącności pomiędzy kolegami, jak również ze Stowarzyszeniem byłych wychowañców Uniwersytetu Leodyjskiego A. I. Lg. i bierze czynny udział w zyciu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie przez urzadzanie pogadanek, wycieczek, zebrañ towarzyskich i koleżeńskich. Koło odbyło 1 Walne Zebranie, 7 odczytowych i 16 zarzadu. Prócz tego Koło zorganizowało dwie wycieczki, dwa zebrañia towarzyskie. Koło przeprowadziło nostryfikacjé dyplomów dla członków Koła, uatwiając kolegom uzyskanie jej brało udział we władzach Stowarzyszenia przez swoich poszczególnych członków i utrzymywało ścisly kontakt ze Stowarzyszeniem Inżynierów Instytutu Elektrotechnicznego Montefiore (A. I. M.), z Towarzystwem Przyjaciół Belgji. Koło wzięło udział przez kol. Raua w wycieczce A. I. Lg. do Francji, a także przez prezesa Koła kol. Gnoińskiego w Kongresie Organizacji Pracy w Brukseli i w Zjeździe Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców w Paryżu. Koło wszczęło kroki celem odzyskania funduszu Bratniej Pomocy Studentów Polaków w Belgji, celem przeznaczania ich dla studjującej polskiej młodzieży. Koło złożyło do Biblioteki Stowarzyszenia Techników, dla ogólnego użytku, wydawnictwa techniczne, otrzymywane przez Koło z Belgji. Na zebrañiach swoich członkowie wygłosili następujące referaty: „O zastosowaniu elektryczności w medycynie” — kol. Kokoczyński, „Kilka uwag w sprawie kontroli kotłowni” — kol. T. Blum, „Hygiena oświetlenia fabrycznego” — kol. Gnoiński, „Parowóz czy elektrowóz” — kol. E. Unslicht, „Motory dwutaktowe Fullagar” — kol. F. Bilek, „Wrażenia z pobytu w Belgji i we Francji” — kol. Gnoiński, „Wrażenia z wycieczki A. I. Lg. do Francji” kol. Rau. Prócz tego Koło urzadziło wycieczkę do Oficerskiej Szkoły Inżynieryjnej i do Zjednoczonych Browarów „Haberbusch i Schiele” i dwa podwieczorki towarzyskie z udziałem pañ, rodzin członków.

Zarząd stanowili kol. kol.: Ksawery Gnoiński — przewodniczący, Józef Kokoczyński — sekretarz i Franciszek Bilek — skarbnik.

8) Koło byłych wychowañców Wydziałów Inżynierji Politechniki Warszawskiej. Koło powstało w listopadzie 1924 roku i składa się z autonomicznych sekcji: inżynierów dróg i mostów i inżynierów hydrotechników. Koło liczyło w roku sprawozdawczym 89 członków. Koło odbyło 3 Walne Zebrania, 3 odczytowe i 16 Zarzadu. Z ważniejszych objawów działalności Koła należy zaznaczyć: prowadzenie biura pracy przy Kole, organizowanie perjodycznych zebrañ koleżeńskich, wygłaszanie odczytów, połączonych z dyskusją na tematy fachowe i zorganizowanie 2-ch wycieczek, dla obejrzenia ważniejszych obiektów budowlanych.

W skład Zarzadu wchodzili kol. kol.: Stanisław Pietkiewicz — przewodniczący, Gustaw Foltński — zastępca przewodniczącego, Stefan Homan — sekretarz i Celestyn Steckiewicz — skarbnik.

9) Koło Wawelberczyków, powstałe w 1912 roku, liczy obecnie 46 rzeczywistych członków i 48 stałych gości. Koło odbyło 1 Walne Zebranie, 5 odczytowych, 15 Zarzadu i 1 nadzwyczajne. Koło rozpatrywało sprawę urzadzenia Zjazdu Koleżeńkiego z powodu obchodu 30-lecia istnienia Szkoły Mechaniczno - Technicznej H. Wa-

welberga i J. Rotwanda, następnie zajmowało się sprawą wydawnictw technicznych „Technika” i II tomu „Silników Spalinowych” prof. S. Płużańskiego, rozpatrywało nowe zasady pracy warsztatowej w szkolnictwie zawodowym. Wygłoszone były dwa odczyty: kol. Kłossowskiego „O wyrobie lamp żarowych” i kol. Pirowskiego „O stanie przemysłu i ustawodawstwie robotniczym we Francji”. W skład Zarządu wchodziło kol. kol.: Mieczysław Kłossowski — przewodniczący, Ignacy Myszczyński — wice-przewodniczący, Jan Welski — sekretarz i Walerjan Wiśniewski — skarbnik.

10) Koło Zebrań Towarzyskich, powstałe w 1923 roku, liczy obecnie 141 osób. Koło ma za zadanie kultywowanie życia towarzyskiego na gruncie Stowarzyszenia Techników i w tym celu organizowało zebrania towarzyskie dla członków Koła, ich rodzin i wprowadzonych gości. Koło urządziło 1 Walne Zebranie, 11 towarzyskich i 16 zarządu, 2 wycieczki, jeden obiad składkowy i reprezentacyjny „Bal Inżynierski” Stowarzyszenia Techników. Podwieczorki miały wielkie powodzenie i frekwencja ich wynosiła od 75 do 600 osób. Z nadwyżek wpływów nad wydatkami urządzanych zebrań towarzyskich, Koło ofiarowało na cele społeczne i dobroczynne w roku sprawozdawczym 1249 złotych, a mianowicie: na zakup samolotu dla Departamentu Sanitarnego M. S. Wojsk. oraz drobniejsze ofiary na ochronki i szkoły, będące pod protektoratem członków Koła i ich rodzin. Koło posiada własny inwentarz ruchomy, z którego korzystają na równi z Kołem Zebrań Towarzyskich i inne Koła koleżeńskie przy Stowarzyszeniu.

Skład Zarządu stanowili kol. kol.: Artur Machlejd — przewodniczący, Jerzy Gosiewski — sekretarz, Michał Zembrzuski — skarbnik.

11) Koło Inżynierów Wyższej Szkoły Technicznej w Moskwie, powstało w 1919 roku, liczy 49 członków. Koło odbyło 1 Walne Zebranie, 4 odczytowe i 5 zarządu. Koło ma na celu zjednoczenie kolegów, którzy ukończyli Wyższą Szkołę Techniczną w Moskwie. Dla utrzymania między sobą łączności Koło urządziło pogadanki i odczyty, a mianowicie: kol. Ciechanowski Jerzy wygłosił dwa referaty „O budowie materji”, kol. Hensel „O elektrycznym usuwaniu kamienia kotłowego”, i kol. Krzyżanowski „O nowych typach turbin wodnych”.

W skład Zarządu wchodziło kol. kol.: Wacław Sława-Neyman — przewodniczący, Mieczysław Jarniński, Zygmunt Mańkowski — zastępcy przewodniczącego, Jerzy Ciechanowski — sekretarz i skarbnik.

12) Koło byłych Wychowanców Uniwersytetu w Nancy (Koło Nancejczyków) egzystuje od 1924 r.; liczy obecnie 61 członków; odbyło ono 1 Walne Zebranie, 10 posiedzeń Zarządu. Koło zajmowało się sprawą pomocy materialnej studentom Polakom w Nancy, sprawą nostryfikacji dyplomów inżynierskich, sprawą rewindykacji pożyczek, udzielonych w swoim czasie studentom Polakom, przez Stowarzyszenie „Samopomoc w Nancy”.

Zjazd Zarządu stanowili kol. kol.: Jan Pędzich — przewodniczą-

cy, Stanisław Wierzbicki — sekretarz, Mieczysław Buczwiński — skarbnik.

13) Koło Darmsztadczyków powstałe w 1924 roku liczyło w roku sprawozdawczym 61 członków. Odbyło ono dwa Walne Zebrania, 1 odczytowe i 3 zarządu. Koło zajmowało się sprawą prowadzenia biblioteki studenckiej Darmsztadu, w celu ulokowania jej, jako ofiarę młodzieży akademickiej kolonji polskiej w Gdańsku, sprawą ufundowania stypendjum dla 1 studenta Politechniki, sprawą adoptowania jednej z korporacyj studenckich i urzędowało szereg zebrań koleżeńskich o charakterze towarzyskim.

Skład Zarządu stanowili kol. kol.: Karol Woyzbun — przewodniczący, Bolesław Truskolaski — sekretarz i skarbnik.

14) Koło Karlsruheńczyków powstało w 1920 roku i liczy 142 członków. Odbyło ono dwa Walne zebrania, 6 odczytowych i 12 zarządu. Koło, mając na celu pomoc dla korporacji akademickiej „Wisła” w Gdańsku, urządziło ogólny zjazd Karlsruheńczyków i Filistrów „Wisły” w dniu 21 lutego 1925 r. Koło wydatkowało na pomoc dla korporacji „Wisła” w Gdańsku zł. 6.000 i na samopomoc koleżeńską zł. 2.000.

Skład Zarządu stanowili kol. kol.: Stefan Moździński — przewodniczący, Stanisław Tomczycki — sekretarz, Janusz Wyganowski — skarbnik.

15) Stowarzyszenie Filistrów Welecja. Koło liczyło w roku sprawozdawczym 315 członków, w której to liczbie tylko 90 jest członkami Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, reszta zaś jest b. wychowancami Politechniki Ryskiej. Koło odbyło 1 Walne Zebranie, 5 odczytowych i 6 Zarządu. Koło gromadzi w dalszym ciągu fundusze na kontynuowanie rozpoczętej budowy domu akademickiego dla korporacji „Welecja” w Warszawie.

W skład Zarządu wchodził kol. kol.: Kazimierz Kiersnowski — przewodniczący, Edmund Michalski — sekretarz i Edward Szymański — skarbnik.

16) Koło byłych wychowanców Moskiewskiego Instytutu Inżynierów Komunikacji powstało w 1924 r., liczyło w roku sprawozdawczym 58 członków. Odbyło ono 1 Walne Zebranie, 2 odczytowe i 12 Zarządu. Koło ma charakter towarzyski i ma na celu zbliżenie pomiędzy sobą kolegów b. wychowanców Moskiewskiego Instytutu Inżynierów Komunikacji i w tym celu urządza zebrania członków, odczyty i pogadanki. Na posiedzeniach Koła kol. Lange wygłosił odczyt p. t.: „Grubości ścian budynku w zależności od ich przemarzania”, kol. H. Jeziński — „Zarys rozbudowy sieci kolejowej w Rzeczypospolitej Polskiej”. Przez przedstawicieli swych Koło brało udział w pracach Wydziału Dróg Lądowych i Wodnych, istniejącego przy Kole Inżynierów Komunikacji przy Stowarzyszeniu Techników.

W skład Zarządu wchodził kol. kol.: Józef Przyborowski — przewodniczący, Kazimierz Szachtmajer — zastępca przewodniczącego, Adam Wyleżyński — sekretarz, Henryk Jeziński — skarbnik oraz Bolesław Walkiewicz — członek Zarządu.

ZAŁĄCZNIK 1. SPRAWOZDANIE KOMISJI MIĘDZYWYDZIAŁOWEJ.

Skład komisji, wybrany na posiedzeniu Rady z udziałem prezesów wszystkich Kół i Wydziałów, prezesa i sekretarza Delegacji Kół i Wydziałów oraz redaktorów „Przeglądu Technicznego“ i „Architekta“, które odbyło się w dniu 7.III.1925 r. stanowili koledzy:

Gnoiński, Łoziński, Mikulski, Moździński, Pietraszek, Podoski, Potemski, Rodowicz i Wolski. Komisji przyznano prawo kooptacji. Na pierwszym posiedzeniu Komisja wybrała na przewodniczącego kol. Potemskiego a na sekretarza kol. Wolskiego. Komisja odbyła 8 posiedzeń, na których zastanawiano się nad ogólnym programem skoordynowania, rozszerzenia i ożywienia działalności istniejących w Stowarzyszeniu organizacji technicznych, proponowanym przez Radę oraz nad poszczególnymi projektami, które wyłoniły się na zebraniu z dnia 7.III.1925 r. oraz przedstawionymi przez Delegację Kół i Wydziałów.

Na tych posiedzeniach omawiano następujące konkretne punkty, co do których Komisja opracowała pewne wnioski lub wytyczne dla przedstawienia Radzie Stowarzyszenia:

1) Rada Techniczno-Naukowa, 2) Wydział prasowy, 3) Odczyty piątkowe, 4) Wydawnictwa, 5) Stosunek Stowarzyszenia do Władz, 6) Stosunek Stowarzyszenia do społeczeństwa, 7) Etyka Koleżeńska, 8) Inżynierowie w wojsku, 9) Pomoc Koleżeńska.

1) Rada Naukowo - Techniczna. W sprawie tej przyjęto następujący wniosek. Istniejącą Radę Techniczną należy przekształcić na stałą Radę Naukowo-Techniczną (R. N. T.), złożoną z delegatów poszczególnych gałęzi wiedzy technicznej. Do zadań R.N.T.należy: a) Opracowywanie programu pracy technicznej Stow. Techników i czuwanie nad jej wykonaniem, b) Inicjatywa w sprawach technicznych, c) Przygotowywanie wniosków, wyrażających opinię Stow. Techników w sprawach technicznych dla Rady, ewentualnie dla dalszego przedstawienia Zebraniu Ogólnemu lub Władzom, d) Załatwianie spraw, przekazanych przez Radę Stowarzyszenia, e) Utrzymywanie stosunku z pokrewnymi organizacjami naukowymi. Rada składa się z członków i zastępców, wybranych przez Koła fachowe, istniejące przy Stowarzyszeniu, po 1-ym członku i 1-ym zastępcy od każdego Koła, oraz z przewodniczącego Wydziału Posiedzeń Technicznych lub jego zastępcy. Co do specjalnych gałęzi wiedzy technicznej nie reprezentowanych w Stowarzyszeniu, Rada Stowarzyszenia zwraca się do odpowiednich instytucji z prośbą o wybranie delegata do R. N. T. Jeżeli delegat jest członkiem Stow. Techników, to rozporządza on głosem decydującym, w przeciwnym razie głosem doradczym. Nazwiska członków R. N. T. podaje się do wiadomości Rady Stow. Przy R. N. T. tworzy się posada stałego sekretarza, płatnego z ogólnych funduszy Stow. Techników. Kandydata na to stanowisko wybiera i angażuje R. N. T., jak również określa ona jego funkcje. R. N. T. ma prawo powoływać Komisję z

pośród swoich członków, lub osób skooptowanych dla załatwiania poszczególnych spraw.

2) Wydział Prasowy. Co do tego punktu, uznano utworzenie specjalnego Wydziału Prasowego za nie wskazane narazie. Jednak sprawy, związane z techniką, a interesujące ogół społeczeństwa, rozpatrywane przez R. N. T., wnioski co do których przedstawiane są Radzie Stowarzyszenia lub Zebraniu Ogólnemu powinny znajdować oddźwięk w prasie periodycznej, ogólnej i technicznej. Sposób podawania tych wiadomości do prasy określi R. N. T. O ile nawiązane w ten sposób stosunki z prasą rozszerzyłyby się znacznie, to wówczas może się znaleźć na porządku dziennym sprawa utworzenia posady wspólnego referenta prasowego przy Radzie Stowarzyszenia i R. N. T.

3) Odczyty piątkowe. Sprawę odczytów piątkowych opracowuje Wydział Posiedzeń Technicznych wspólnie z R. N. T. Wnioski komisji, dla przedstawienia Wydz. Posiedzeń Technicznych są następujące: a) Odczyty powinny odbywać się według pewnego zgóry opracowanego programu, b) Powinny mieć charakter ogólnotechniczny, względnie ogólnonaukowy, c) Powinny mieć na celu: 1) oświetlenie stanu poszczególnych dziedzin przemysłu polskiego, 2) informacje o postępach nauk ścisłych, 3) informacje o pracach technicznych zagranicznych, d) Odczyty powinny być streszczane dla prasy technicznej i ogólnej, e) Dyskusja nad odczytami powinna być uprzednio przygotowana przez zapraszanie korreferentów, f) W poszczególnych wypadkach pożądanę jest zakończenie odczytów wnioskami lub rezolucjami, uprzednio przygotowanymi przez R. N. T. i należyście umotywowanymi.

4) Wydawnictwa. Sprawę wydawnictw technicznych uznaje Komisja za nader ważną. Jednakże działalność ta, a zwłaszcza jej rozwinięcie wymaga znacznego kapitału, który może być obracany tylko bardzo powoli, gdyż z natury rzeczy, tego rodzaju wydawnictwa, jakie mogłyby być podejmowane przez Stow. Techn. mogą się rozchodzić w znacznej ilości w tempie bardzo powolnem. Bez posiadania odpowiedniego kapitału Komisja stawia wniosek dodania do obowiązkowej składki członkowskiej pewnej sumy, np. 5 złotych rocznie. Przy dzisiejszej ilości członków możnaby w ten sposób stworzyć w ciągu kilku lat kapitał obrotowy, który wraz z wpływami z wydawnictw stanowiłby o możliwości owocnej pracy wydawniczej.

5) Stosunek Stowarzyszenia do Władz. Wobec Władz, zarówno prawodawczych, jak i wykonawczych, Stow. Techników, jako instytucja naukowo-społeczna, jednocząca ogół techników bez względu na ich zapatrywania polityczne i społeczne, reprezentuje technika polskiego w jego pracy dla dobra państwowości polskiej w swoim zawodzie. Stąd wypływa obowiązek zabierania głosu przez Stowarzyszenie Techników wobec władzy wszędzie tam, gdzie chodzi o zastosowanie techniki w służbie państwa i o pracę technika, jako współtwórcy dobrobytu i potęgi kraju. Głos Stowarzyszenia nie jest ani głosem przemysłowca, ani głosem zawodowca, ani wreszcie głosem pracownika, lecz wyłącznie głosem technika obywatela, który

rozumiejąc potęgę techniki we współczesnej gospodarce państwowej, chce dopomóc do najlepszego jej wyzyskania dla dobra kraju. Obronę interesów czysto-zawodowych przemysłowca, inżyniera i robotnika, Stow. pozostawia instytucjom, specjalnie do tego celu utworzonym i dlatego głos Stowarzyszenia jest głosem obiektywnym i beznamyślnym. To też Stow. nie powinno oczekiwać biernie wezwania do wypowiedzania się w kwestjach, nasuwanych przez bieg wypadków, lecz występować ze swą opinią lub radą czy to przez prasę, czy bezpośrednio przez delegacje do władz, gdy zdaniem Stow. wymaga tego dobro sprawy. Stowarzyszenie powinno dbać o to, aby we wszelkich instytucjach doradczych, obradujących nad sprawami związanymi z techniką, mieć swoich przedstawicieli.

6) Stosunek do społeczeństwa. Wnioski postawiono w kwestji stosunku do władz, są identyczne w kwestji stosunku Stow. do społeczeństwa. Stowarzyszenie powinno brać żywy udział we wszelkich poczynaniach ogółu społeczeństwa, śledzić bacznie bieg życia społecznego i ujmować w swoje ręce w sprawach, w których technika ma przedewszystkiem coś do powiedzenia. Stowarzyszenie tak liczne, reprezentujące tak ważny czynnik życia nowoczesnego, jak technika, musi z natury rzeczy odegrywać w tem życiu rolę pierwszorzędną. Tu należy wymienić przedewszystkiem sprawę obrony państwa, uprzemysłowienia Kraju, gospodarkę miejską, szkolnictwo zawodowe. Pożądanem byłoby stworzenie Kół lub Komisji, któreby badały te dziedziny życia i mogły swem doświadczeniem wspierać posłów i radnych techników oraz kierowników szkół zawodowych.

7) Etyka koleżeńska. Stowarzyszenie powinno stać na straży etyki swoich członków i wogóle techników polskich; poczucie wysokich haseł etyki i nieskazitelną uczciwość winny być hasłem stowarzyszonych zwłaszcza w dzisiejszej dobie deprawacji powojennej. W tej sprawie Komisja składa wnioski.

8) Inżynierowie w wojsku. Wnioski Komisji w tej sprawie zawiera referat kol. Gnoińskiego.

9) Pomoc koleżeńska. Przedyskutowano w tej sprawie szereg wniosków, mianowicie, utworzenie funduszu zapomogowego, utworzenie kasy pogrzebowej, specjalnego ubezpieczenia członków. Żadnych konkretnych wniosków w tym kierunku Komisja jednak nie stawia, uznając się za niekompetentną do opracowania szczegółowej propozycji. Natomiast Komisja uważa za konieczne oddanie tej sprawy do rozważenia i zaprojektowania gronu kolegów specjalistów w sprawach ubezpieczeniowych i zwróciła się z tem do członka Rady Stow. kolegi Sławy-Neymana, prosząc o utworzenie specjalnej Komisji.

Na tem Komisja Międzywydziałowa zakończyła swoje prace.

Z A Ł A C Z N I K 2. REGULAMIN RADY NAUKOWO-TECHNICZNEJ.

(Patrz Wiadomości Nr. 8 za rok 1925 str. B—58)

Zestawienie Budżetu z Dochodami i Wydatkami za rok 1925

Dochody	Prelimin. na r. 1925	Pobrano w r. 1925	Wydatki	Preliminowano na rok 1925	Wydatkowano w roku 1925
1) Składki i wpisowe	104.000.—	89.128.—	1) Na cele techniczno-społeczne:	12.000.—	15.509.—
2) Dochody klubowe	62.000.—	60.027.—	a) Utrzym. biblioteki	2.000.—	1.200.—
3) Komorne	18.000.—	26.464.—	b) Wydział posiedzeń techn.	61.300.—	56.355.—
4) Wpływy za ogrzewanie, świad- czenia i oświetlenie	3.000.—	5.048.—	c) Cele społeczno-naukowe	2.160.—	1.950.—
5) Dochody z sal, szatni, wej- ciowego, ogłoszeń, gości stal.	20.000.—	26.888.—	d) Stypendjum studenta pol.	2.000.—	1.000.—
6) 20% wpływów z dochodów klubowych na inwestycje	—	12.296.—	e) Zapomogi dla szkół zaw.	1.000.—	76.044.—
			f) Druk sprawozd. z postędz.	—	—
			2) Na cele gospodarcze.	42.000.—	42.389.—
			a) Administracja i służba	3.940.—	4.011.—
			b) Kancelaria, druki, telefony	5.000.—	2.825.—
			c) Reprezentacja i zjazdy	—	—
			3) Związane z posiad. gmachami:	3.600.—	12.291.—
			a) Podatki i ubezpieczenia	2.000.—	1.756.—
			b) Woda i kanały	11.000.—	19.627.—
			c) Utrzym. i remont gmachu	11.000.—	7.321.—
			d) Ogrzewanie	8.000.—	12.029.—
			e) Oświetlenie	3.000.—	980.—
			f) Różne	—	—
			4) Spłata długów i procentów	37.000.—	20.329.—
			5) Wydatki na inwest. i umund.	—	9.407.—
			6) Nadwyżka dochodów	207.000.—	10.612.—
	207.000.—	219.851.—		—	219.851.—

Wyższą Dochodów nad Wydat. Zł. 10.612 stanowią: 1) Pozostałość z Fund. inwest. z r. 1925 Zł. 2.889
2) Nadwyżka wpływów z r. 1925 Zł. 7.728.